

Lene Mayer-Skumanz

DE KLEINE UIL

Geïllustreerd door Salvatore Sciascia

vertaald door: Heidi Verwimp-Mortsel (België)

Heel lang geleden, toen dieren en mensen noch één zelfde taal hadden, woonde in het bos achter de droombergen een kleine uil. Hij was de jongste van zes uiltjes en had als laatste het hol in de oude boom verlaten. Vader en moeder uil leerden hem, hoe men vliegt, muizen vangt en zonnebaadt. Dan zeiden ze: “Heb moed, kleine uil! Aanschouw de wereld!” “Ben ik daarvoor niet te klein?”, vroeg de kleine uil. Vader en moeder uil lieten hun snavels knarsen en snoven begrijpend: “De Grote-Uil-die-alles-geschapen-heeft behoedt je op je reis! En de regels ken je: dood je voedsel zo snel, dat het geen pijn voelt, dan smaakt het ook beter. Geniet van elk licht, ook al is het noch zo zwak. En wat het vliegen van langere afstanden betreft...wel: vliegen oefen je door te vliegen, meer kan daar niet over gezegd worden.”

De kleine uil draaide zijn kop in alle richtingen om zijn ouders en zijn thuis nog een keer nauwkeurig te bekijken. Hij blies, kraste en ronkte als afscheid. Dan spreidde hij zijn vleugels en vloog weg.

Het bos achter de droombergen was groot en vol met dieren. Toen de uil een eindje gevlogen had, vond hij op een open plek een rotsachtige heuvel. Hij zette zich op een met mos begroeide punt, knipperde in de laag staande zon en was gelukkig.

Onder hem op een steen, die nog warm was van de zon, lag een wilde kat. Vier zwarte strepen liepen van haar neus naar haar voorhoofd. Haar wollige ringstaart snokte licht, als ze haar kop hief en haar ogen op de kleine uil richtte.

“Een uil! Je komt juist op tijd. Geef antwoord: Hoe kan de Grot-Wilde-Kat-die-alles-geschapen-heeft het toelaten, dat er katten zijn die zich laten temmen?” “Hoe hoe?”, blafte de kleine uil verrast.

“Gisterenavond ben ik verder gelopen dan ik ooit deed – tot aan de beek, die bruisend van de droombergen neerstroomt. Daar zag ik een mensenbouwsel uit hout en steen, en rondom rook het lekker naar vette hoenderen. Maar ik was voldaan en wilde enkel vanuit de verte wat toekijken... Voor het bouwsel zat een mens, die hield een kat op schoot en streekte haar. Ze beet en krabte niet, maar snorde.

Ijskoude rillingen liepen over mijn vel. Zich laten aanraken – krrr!
Hoe is dat mogelijk ?”

De kleine uil dook ineen, schudde met de kop en tjlpte: “Hoe moet ik dat weten?” De wilde kat richtte zich op, haar ringstaart zwol en kwam overeind. Uit haar ogen bliksemde het groen en geel.

“Dat vraag jij?”, snoof ze. “Jij bent toch een uil! Uilen zijn wijs en weten de antwoorden op de vragen van de wereld!” “Dat wist ik niet”, zei de kleine uil geschrokken. “Waarom ben jij er dan?”, blies de wilde kat. “Schaam je en zie dat je wegkomt!” De kleine uil was zo verbouwereerd, dat hij zijn vleugels spreidde en wegvloog.

Hij vond een boom met een hoge stam en een brede kroon, die oplichtte in de ondergaande zon. De kleine uil zette zich op de onderste tak en probeerde na te denken. Vanaf de bodem van het bos ruiste er iets met zware vleugelslag naar boven, het kletterde en fladderde luid, en reeds was er naast de kleine uil een pauw geland. De tak wiebelde onder zijn gewicht. “Weeral gelukt!”, zei de pauw vol trots. “Iedere avond voor het slapen gaan dezelfde inspanning! Waarom kan ik niet even goed vliegen als lopen? – Hé, wie zit daar ineengedoken? Kleintje, hoor eens, dat is MIJN slaapboom!” “Sorry!”, reutelde de kleine uil.

De pauw schudde zijn prachtig gevederde en zei : “O, een uil, aan de stem te horen. Dat komt goed uit.” Hij schikte zijn sleepstaart en liet hem dan loodrecht naar beneden hangen. Dan vervolgde hij : “Ik heb een vraag, die me voortdurend bezig houdt: Waarom heeft de Grote-Pauw-die-alles-geschapen-heeft zo weinig slaapbomen voor ons laten groeien ?”

“Eh – eh – hoe?”, snoof de kleine uil. “Nu, je ziet toch, wat voor lange staart ik heb”, zei de pauw. “Ik kan er een radslag mee maken. Wanneer ik echter veilig slapen wil, bezorgt hij mij last. Enkel heel hoge bomen met

hoge rechte takken zijn voor mij geschikt. Daarvan zijn er in dit bos te weinig!” “Ik zou graag tussen drie of vier willen kiezen”, riep de pauw. “Antwoordt mij dus: Waarom is dit niet voorzien?!” “Dat weet ik niet”, antwoordde de kleine uil. De pauw boog zijn kop, zodat zijn blauw vederkroon bijna de borstvederen van de klein uil aanraakte. “Dat weet je niet? Hoezo weet je dat niet? Uilen weten toch de antwoorden op de vragen van de wereld!” “Ik wist ook niet, dat dit een vraag van de wereld is“, gaf de kleine uil toe. “Kleine domkop, dan ben je toch geen echte uil!”, snaterde de pauw.” “Schaam je en maak dat je wegkomt.” De kleine uil vloog geschrokken weg.

Hij vond een rots met een holletje en zette zich in een nis, om uit te rusten en na te denken. “Waarom moet ik me schamen?”, zei hij tot zichzelf. “Waarom moet ik de antwoorden op de vragen van de wereld weten? Hoe kan de wilde kat van de Grote-Wilde Kat-die-alles-geschapen-heeft spreken en de pauw van de Grote-Pauw-die-alles-geschapen-heeft, als het toch de Grote-Uil was, die alles geschapen heeft?”

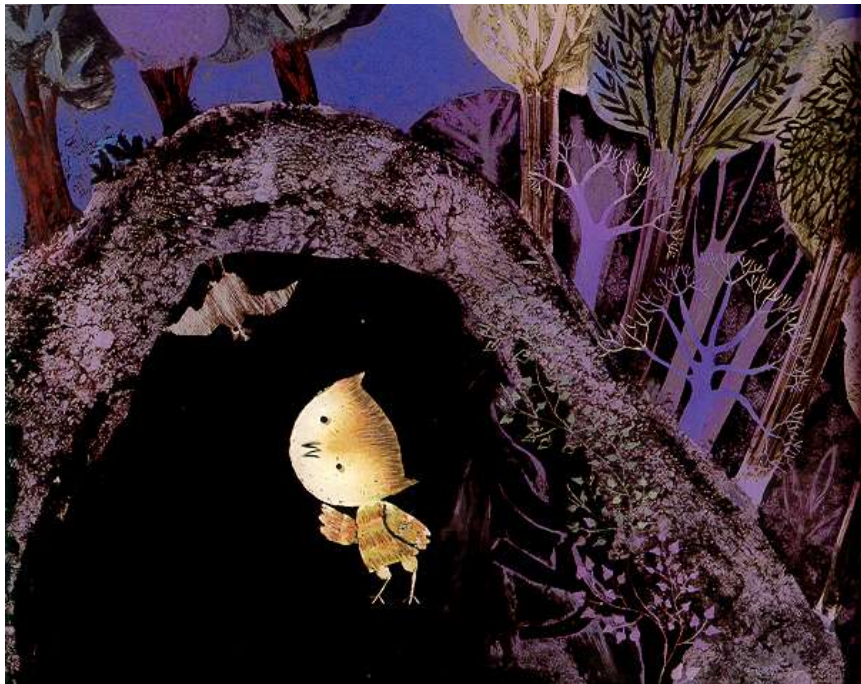
De zon was achter de droombergen gezonken. Aan de westelijke hemel fonkelde de avondster, en langzaam rees de maan over de boomtoppen. Haar stralen bereikten ook het hol in de rotsen, en de kleine uil genoot van het zilveren licht. “Tijd om uit te vliegen!” , piepte een stem achter hem. Wat een zachte nacht! Wees bedankt, Grote-Vleermuis-die-alles-geschapen-heeft!”

De kleine uil draaide zijn hoofd en zag een vleermuis, die ondersteboven aan de muur hing. Met de tenen van haar achterste voeten en haar beide duimklauwen klampte ze zich vast aan de rotsen. Nu spreidde ze een beetje haar vlieghuid, om ze in te vetten. Met haar tong ving ze de olieachtige vloeistof op, die uit een opening boven de neusgaten sijpelde, en verdeelde deze vlug over de gehele huid. “Bah, dat stinkt !”, liet de kleine uil zich ontvallen.

“Het ruikt sterk !”, gaf de vleermuis toe. “Daarom ben ik geen voer voor jou, liefje. Jij bent toch een uil, niet ?”

“Ja, maar enkel een kleine en misschien geen echte ...!”

“Ts-ts-ts, een uil is een uil, en uilen weten de antwoorden op de vragen van de wereld”, zei de vleermuis. “Ik heb een vraag, liefje”.

De vleermuis hing zich aan de rand van de nis en bengelde nu voor het gezicht van de kleine uil. “Kijk, hoe vernuftig ik gebouwd ben”, piepte ze, “prima uitgerust voor alles! Ik vind ook in de donkerste nacht mijn prooien. Ik roep naar hen, en wanneer de echo terugkomt, fladder ik erheen en hap toe. Enkel één ding stemt me droevig: Ik kan elk jaar maar één jong op de wereld zetten. Vlinders en motten leggen vele, vele eieren, achter moeder egel trippelt een lange rij egeltjes, en vossen hebben minstens drie jongen. Waarom gunt de Grote-Vleermuis-die-alles-geschapen heeft mij maar één enkel kind?” “Dat weet ik niet”, antwoordde de kleine uil. De vleermuis schommelde verbaasd heen en weer. “Dat weet je niet? – Hoe moet ik dat geloven?” “Ik weet het niet”, herhaalde de kleine uil en kreunde van verdriet.

“Hoe moet ik dat weten, als jij het niet weet?”, vroeg de vleermuis treurig. “Misschien span je je gewoonweg te weinig in bij het nadenken, is het niet? Kom je terug als het antwoord je te binnen geschoten is?” De kleine uil knikte ijverig met zijn kop. “Goed”, piepte de vleermuis, spreidde haar vlieghuid en fladderde de nacht in. Haar schelle, hoge schreeuwen lieten de lucht trillen. Na haar kwamen nog vele andere vleermuizen uit de diepte van het hol. De kleine uil keek hen na, hoe ze zich in zigzagvlucht doorheen het maanlicht heen en weer bewogen.

Ondanks zijn verdriet bemerkte de kleine uil, hoe hongerig hij was geworden. Hij bracht de nacht door met jagen en ving zijn prooien zo snel als de bliksem. Toen hij zo voldaan was, dat hij geen hap meer door de keel kreeg, zei hij tot een muis, die hij onder de grond hoorde trippelen: “Hé muis daar beneden, geef antwoord : Welk machtig wezen heeft jou en mij en alles geschapen?” Na een tijdje piepte het uit een gat in de grond: “De-Grote-Muis, wie anders? Dat weet je toch, jij allesweter! Waarom vraag je dit zo achterbaks? Wil je me soms uit mijn hol lokken? Jouw soort is schuldig, wanneer telkens weer enkele van ons verdwijnen. Wist ik maar, waarom jullie uilen niet als graseter geschapen werden!” “Of als graaneter”, snoof de kleine uil. “Nee, de graantjes zijn voor ons”, piepte het al wat zachter, en dan bleef het stil. De kleine uil vloog verder en zocht een hoge boomtop om te rusten. “Boehoehoe, ik ben geen allesweter”, huilde hij. “Ik ben een nietsweter, dat weet ik heel zeker.” Diep onder hem gleed een grijze schaduw met een dikke ringstaart voorbij. “Welnu!”, knorde een stem. “Een heel klein beetje weten, zo dun als een baardhaar is er al.” De kleine uil schudde zijn kop naar alle kanten. “Ik zal leren”, blies ze en viel in slaap.

Als het morgenrood doorheen de bladeren scheen, was de kleine uil alweer wakker en genoot van de rozige schijn. “Wat zal ik vandaag allemaal vinden en meemaken?”, vroeg hij zichzelf. Hij spreidde zijn vleugels en vloog geluidloos en snel over het ochtendlijke bos in de richting van de droombergen. Hij zag een beek onder zich schuimen en glitteren, vloog lager en bemerkte het mensenbouwsel, waarover de wilde kat had verteld. Rondom was alles rustig, tot op een paar kippen na, die naar wormen scharrelden. Verder beneden aan de beek zong een mensenstem. De kleine uil vloog het lied achterna en vond een vrouw, die water schepte.

De uil zette zich in een bessenstruik en reutelde: “Jij hebt een mooie stem – veel mooier dan de mijne.” De vrouw keek op en lachte. Dan sprak ze tot de kleine uil: “Stel je voor, dat alle wezens dezelfde eigenschappen hadden. Zou de wereld dan niet saai zijn? Jij bijvoorbeeld ziet en hoort beter dan ik, om van het vliegen nog maar te zwijgen.”

“En waarom zing je?”, vroeg de kleine uil. “Wil je de grenzen van je territorium verdedigen zoals een merel?” “Ik zing om het werken lichter te maken”, zei de vrouw. “En soms zing ik ter ere van de Grote-Moeder-die-alles-geschapen-heeft.”

“Waar woont die?”, vroeg de kleine uil. “Overal”, zei de vrouw. “Mensenogen kunnen haar niet zien. Zon, maan en sterren zijn enkel sieraden op haar jurk ...” “En als ik je nu eens vertel”, fluisterde de uil, “dat de vissen in de beek zouden weten van een Grote-Vis-die-alles-geschapen-heeft?” “Dat zou de Grote-Moeder beslist niet krenken”, zei de vrouw. “Zij heeft een hart voor al haar schepsels.” De kleine uil rukte zijn kop heen en weer en dacht na. “Maakt het haar blij, als je ter ere van haar zingt?” “Ik hoop het”, zei de vrouw. “Ik vraag haar ook vele dingen. Dat het dak van mijn hut nog vele jaren lang stand houdt, dat mijn kippen veel kuikens uitbroeden en dat we gezond blijven, mijn kind en ik ...”

“Je maakt je zorgen om dingen, die morgen zullen zijn?”

“Dat doet toch iedereen”, zei de vrouw. “Weet jij, of het vandaag nog zal regenen? Ik zou graag mijn was droog krijgen.” “De lucht ruikt niet naar regen”, zei de kleine uil, krijste ter afscheid en vloog stroomopwaarts weg,

De zon scheen de ganse dag, en de kleine uil nam uitvoerige zonnebaden. Hierbij kon hij goed nadenken. 's Avonds vloog hij tot de glooiingen van de droombergen. Toen het nacht geworden was, zag hij tussen de bomen iets schitteren als een gouden ster. Hij vloog het schijnsel achterna en ontdekte een kleine hut uit hout. Het lichtschijnsel kwam uit een opening in de muur en trok nachtvlinders aan. Ook de kleine uil voelde zich als betoverd van het licht. Hij waagde zich dichter en dichter, tot hij op een smalle plank voor de opening zat. Zo goed beviel hem de warme schijn, dat hij het Uilen-Liefdeslied begon te zingen. Hij snurkte, huilde en krijste.

“Een uil op mijn vensterbank”, zei een diepe stem. “Wees welkom !” De kleine uil knipperde met zijn ogen, om doorheen het licht de mens te zien. Het was een oude man.

De kleine uil vroeg de oude man: “Wat doe je daar?” “Ik lees”, zei hij en verjoeg zachtjes de vlinder van een wit blad. “De dag was mij te kort, daarom lees ik verder in het schijnsel van mijn lamp. Het is een boek over de Grote-Vader-die-alles-geschapen-heeft.” “Waar woont die?”, vroeg de kleine uil. “Overal”, antwoordde de oude man. “In het hemelse rijk, dat mijn ogen nog niet kunnen zien, en in het hart van de mensen.” “Bid je tot hem voor morgen?”, vroeg de kleine uil. “Jazeker”, zei de oude man. “Maar meer nog bid ik tot hem voor de tijd die voorbij is. Er was zoveel in mijn leven, dat mijn ogen niet kunnen waarnemen. Dat houdt me zeer bezig.” “Als ik je nu eens vertel”, fluisterde de kleine uil, “dat de nachtvlinders zouden weten van een Grote-Nachtvlinder-die-alles-geschapen-heeft ...” De oude man glimlachte meevoelen. “Hoe zouden ze zich de Grote-Vader ook anders voorstellen?” “Misschien als Grote-Moeder zoals de vrouw stroomafwaarts bij de beek?” De oude man fronste het voorhoofd. De oude man dacht lang na. “Wat een merkwaardige vraag... Ik denk het niet. De Grote-Vader is zachtaardig. Ik vrees eerder, dat het mij, zijn trouwe dienaar, een beetje krenkt ...” “Laat het niet aan je hart komen”, zei de uil, siste ter afscheid en vloog weg.

De volgende morgen vloog de klein uil terug naar de beek. Deze keer vond hij niet de vrouw, maar in plaats daarvan het kind. Het zat aan de oever, een kat op de schoot, liet de benen in het water bengelen en zag naar de vissen. De zon scheen op het kind en de kat. Water, stenen en gras. Geluidloos streek de kleine uil op een boomstronk neer. Zijn scherpe ogen konden alles van ver goed zien : Hoe het kind de kat aaide. Hoe de kat van het aaien genoot, zodat hij zelfs de vissen vergat. Hoe de baren glitterden. De uil genoot van dit alles.

Of het kind ook een eigen naam wist voor de Wonderbare, dat alles geschapen had en de zon over alles schijnen liet? Misschien wist het kind geen naam daarvoor, maar het zat midden in zijn aanwezigheid, dat voelde de kleine uil heel duidelijk. En het morgen en overmorgen waren er niet en waren niet belangrijk. En het gisteren en eergisteren waren ver weg ergens in het verleden en hadden geen belang.

De kleine uil schudde met zijn kop naar alle kanten en herinnerde zich aan alle namen, die aan de Wonderbare gegeven waren, “Jij Grote-Uil-die-alles geschapen hat, Grote-Wilde Kat, Grote-Pauw, Grote-Vleermuis, Grote-Muis, Grote-Moeder, Grote-Vader, men zou je ook Groot-Geheim-dat-altijd-nu-is kunnen noemen”, siste de kleine uil. De kat opende haar ogen en knipperde naar de uil. “Waarom niet”, miauwde ze lui.

Na zonsondergang vloog de kleine uil terug naar het bos. Ze zocht naar het muizenhol, vond het en riep naar binnen: “Oeh-oeh-oeh! Al het levende leeft dankzij de Levende! Ook jullie graantjes hebben levenskracht!”

Toen ze verdervloog, kwam ze de vleermuis tegen. “Wat kan je goed vliegen”, zei de kleine uil. “Als je meer dan één kind in je lijf zou moeten dragen, dan zou je te zwaar zijn voor je vlieghuid.” “Zou kunnen”, beaamde de vleermuis. De kleine uil scheerde over de slaapboom van de pauw. “Arme, ijdele kerel”, dacht hij. “Hij behoort tot de hoenderen, net zoals de kippen, en toch wil hij meer als één slaapboom voor zichzelf.”

Ze vloog verder en zag de wilde kat of een brede tak op de loer liggen. Haar ogen gloeiden, toen ze de kleine uil zag. “En, al wat wijzer geworden?, snoof ze. “Niet bijzonder, want ik ben klein en leer nog bij”, siste de kleine uil zich verkneukelend. “Overigens heb ik ook een kat gezien, die zich liet strelen. Niet eens de vissen in de beek konden haar van de schoot van het kind lokken.” “Ongehoord”, blies de wilde kat. “Als alle schepsels gelijk waren en hetzelfde voelden, zou dat dan niet saai zijn?”, vroeg de kleine uil. “Is het niet goed, dat het Grote-Geheim, dat je Grote-Wilde Kat noemt, vele mogelijkheden toelaat?” De wilde kat zweeg, en de kleine uil vloog verder.

Tenslotte bezocht ze ook haar ouders in de ouderlijke boom. De uilenouders reutelden ter verwelkoming : Heeft de Grote-uil-die-alles-geschapen-heeft je veel laten ervaren?” “Dat heeft hij”, antwoordde de kleine uil vredig. “En vanaf nu zal ik jullie en alle wezens hiervan vertellen.” “Doe dat, mijn kind”, snoof moeder uil. En vader ui zei: “Enkel bij de mensen zal je het moeilijk hebben. Ze hechten aan zo weinig geloof.” De kleine uil schudde zijn kop. “Ik vlieg zo lang, tot ik er één vind, die me gelooft”, krijste hij.

BESLUIT